

Færder nasjonalpark

Dato saksframlegg: 27.10.23
Møtedato: 30.11.23
Saksnr.: 24/23 b
Saksbehandler: Anne Sjømæling

Besøksstrategi Færder nasjonalpark – tiltaksplan

Færder nasjonalpark har en besøksstrategi som gjelder fra 2019-2024. Forvaltningsplanen for Færder nasjonalpark, kapittel 5 omhandler besøksstrategi. Det ble samtidig med godkjenningen av forvaltningsplanen, igangsatt arbeid med en mer detaljert besøksstrategi, i henhold til Miljødirektoratets «Veileder for besøksforvaltning i norske verneområder.» Besøksstrategien ble godkjent av Miljødirektoratet i 2019, etter høringsinnspill og styrevedtak.

Strategien viderefører strategien fra forvaltningsplanen med å invitere de besøkende til definerte, robuste øyer og bruke tilrettelegging og informasjon som virkemidler. I praksis betyr dette at de mer sårbare øyene i liten grad markedsføres eller tilrettelegges. Det er i besøksstrategien satt mål for verneverdiene, de besøkende og for reiselivet.

Besøksstrategien skal være en forutsigbar plan for forvaltningen for å bedre opplevelsen for de besøkende, bedre vernet og bidra til lokal verdiskapning. For å oppnå målsettingene om dette har nasjonalparkforvaltningen valgt en tredelt strategi med tilrettelegging, informasjon og samarbeid. For å ivareta verneverdiene og bevare områder uten tyngre inngrep, er det valgt kanalisering ved å peke ut og tilrettelegge i ulik grad på utvalgte områder.

Besøksstrategien beskriver de tre ulike strategivalgene. Under strategien «samarbeidsstrategi» beskrives nasjonalparkforvaltningens ønske om at det utvikles undervisningsopplegg for skoler og barnehager. Besøkssenter Færder har satset på naturveiledning til skoler og barnehager, og har utviklet og skal utvikle flere undervisningsopplegg. Besøkssenteret er i ferd med å oppdatere sin strategiplan.

Besøksstrategien har også et avsnitt om «Utslippsfri nasjonalpark» og miljøsertifisert reiseliv. Her er forvaltningen opptatt av bærekraftig tilrettelegging og bruk av nasjonalparken. Nasjonalparken ønsker også større fokus på grønt reiseliv, og har sagt at de ønsker å være pådriver både mot kommune og reiseliv om bærekraftig utvikling og sertifisering.

Færder nasjonalparkstyre har utarbeidet kriterier for kommersielt merke, hvor det også er fokus på miljø og bærekraft. Markedsføres fra 2023.

Kapittel 5 i Besøksstrategien er en tiltaksplan. Tiltaksplanen foreslås oppdatert.

Forvalters vurdering

Forvaltningsplanen til Færder nasjonalpark gjelder fra 2017 til 2027. Arbeidet med revidering bør starte i god tid. Forvaltningsplanen i dag er to store dokumenter, mens

framtidig forvaltningsplan vil være nettbasert (FPN), slik at tiltaksliste kan videreføres direkte til Miljødirektoratets søknadssenter for årlige tilskudd.

Besøksstrategien bør innarbeides i forvaltningsplanen, slik at det samlet sett er ett dokument. Strategiene som er valgt for besøksforvaltning vurderes av forvalter som fortsatt svært aktuelle, og den tredelte tilretteleggingen vurderes å fungere.

Det jobbes med evalueringer av skjøtsel og tilrettelegging, og i 2022 kom «Evaluering av skjøtselstiltak i Moutmarka» som konkluderte med at det fortsatt er en rekke utfordringer, men at skjøtselstiltakene og tilretteleggingstiltak bør fortsette. For 2023 vurderes Ildverket, og i samarbeid med Færder kommune/UKL kommer en kombinert vurdering/kartlegging av Mellom og Østre Bolæren i 2024.

Et prinsipp for besøksstrategien er at i de tilfeller der det er konflikt mellom ivaretagelse av vernevediene, tilrettelegging for de besøkende og lokal verdiskapning, skal ivaretagelse av verneverdiene tillegges størst vekt.

Modellen som er valgt for forvaltning av norske verneområder, innebærer at besøksforvaltning har fokus på fellestiltak og rammer for aktivitet i parken., ikke bedriftsretta tiltak. Ansvar for bedriftsretta tiltak tilligger næringen.

Hva har vi oppnådd – noen hovedpunkter

Færder kommune har i perioden hatt stor fokus på utvikling av Østre Bolæren, som nasjonalparken har definert som en hovedinnfallsport. Sammen med kommunen er det satt opp større informasjonsskilt, i tillegg til granittstein med generell informasjon.

Verdens ende er også definert som hovedinnfallsport, og sammen med Færder kommune er det utarbeidet en skiltplan som er gjennomført, også her er det satt opp større informasjonsskilt i tillegg til granittstein med generell informasjon.

Moutmarka er definert som en del av «Øyer og områder med utvidet tilrettelegging for friluftsliv». Her er det i perioden satt opp informasjons- og temaskilt i henhold til Designmanualen for Norges nasjonalparken, og utvidet tilrettelegging med bålplasser.

På Ildverket og Hvaløy er det blitt merket kyststi, Færder kommune har vedlikeholdt bryggene på Ildverket, satt ut bålplasser på de mest brukte øyene, og Færder nasjonalpark har utarbeidet og satt opp en rekke informasjonsskilt og temaskilt. Færder kommune fikk også tillatelse til å sette opp en gapahuk på Ildverket, prosjekt «padleleden» i samarbeid med Vestfold fylkeskommune.

Flere aktører i nasjonalparken har blitt Miljøfyrtårnsertifisert, og Færder kommune har laget gode ordninger for søppelhåndtering på Verdens ende. I tillegg har Færder kommune i perioden etablert to nye tømme-stasjoner for båtseptikk.

Anbefaling

Færder nasjonalparkstyre vurderer at de strategiske valg som er tatt i Besøksstrategien for Færder nasjonalpark fortsatt er aktuelle, og at den tredelte tilretteleggingen ser ut til å fungere. Det er styrets vurdering at det fortsatt satses på de Østre/Vestre Bolæren, Verdens Ende og Tønsberg som hovedinnfallsporter og Mellom-Bolæren, Ildverket, Hvaløy og Moutmarka som utvalgte øyer og områder med utvidet tilrettelegging for friluftsliv.

Dagens besøksstrategi videreføres og revideres i forbindelse med revideringen av forvaltningsplanen. Tiltaksplanen oppdateres for perioden 2024-2027.

Kap 5 Tiltaksplan for Besøksstrategi Færder nasjonalpark

2024-2027
revidert 2023

NR	1.TILRETTELEGGING OG SKJØTSEL	ANSVARLIG	SAMARBEID MED	PERIODE/FINANSIERING	STATUS	FORSLAG
T1	Videreføre tilretteleggingstiltak fra forvaltnings-planen (bålplaner, informasjonstavler, informasjonstiltak mm)	NP forvaltningen	Færder kommune grunneiere	Kontinuerlig i perioden 2019-2024 Tiltaksmidler for verneområder	Kontinuerlig	Videreføre 2024-2027. Tiltaksmidler for verneområder
T2	Gjennomføre andre tilretteleggingstiltak for friluftsliv, jfr. Detaljerte foraltningsplaner, etter søknad (merking av kyststier, enkle fortøyningsinnretninger m.m.)	Færder kommune	NP forvaltningen grunneiere	Kontinuerlig i perioden 2019-2024 Kommunale friluftsmidler og tilskuddsmidler	Kontinuerlig	Videreføre 2024-2027. Kommunale friluftsmidler og tilskuddsmidler
T3	Videreføre arbeidet med skjøtsel av opparbeidede områder	NP forvaltningen	SNO Grunneiere Dyreholdere	Kontinuerlig i perioden 2019-2024 Tiltaksmidler for verneområder	Kontinuerlig	Videreføre 2024-2027 Tiltaksmidler for verneområder
T4	Fjerning av uønskede arter (jfr. Forvaltningsplan) på viktige natur- og friluftsområder	NP forvaltningen SNO	Skjærgårdstjenesten	Kontinuerlig i perioden 2019-2024 Tiltaksmidler for verneområder	Kontinuerlig	Videreføre 2024-2027 Tiltaksmidler for verneområder
T5	Videreføre arbeidet med skjøtsel for å øke det tilgjengelige areal for vveiting og friluftsliv	NP forvaltningen	Dyreholdere Grunneiere Frivillige	Midtveis i perioden 2021-2024 Tiltaksmidler i verneområder	Kontinuerlig	Videreføre 2024-2027 Tiltaksmidler for verneområder
T6	Bidra til å utrede muligheten for kyststi fra Skåetangen (FNP) til Besøkssenter FP (Verdens ende). Etablering av nye stier krever dispensasjon fra forskrift	Færder kommune	NP forvalrninten Besøkssenter FNP grunneiere, OF	Siste del av perioden 2019-2024 Finansiering vurderes	Ikke igangsatt	Videreføres 2025-2027 Finansiering vurderes
T7	Bidra til skjøtsel av utvalgte kulturminner (jfr. Forvaltningsplan, gravrøyer, Store Færder mm.)	NP forvaltningen	VTFK v/kulturarv Frivillige	Kontinuerlig i perioden 2019-2024	Kontinuerlig	Videreføres 2024-2027 Tiltaksmidler for verneområder. Vurdere omfang
T8	Være pådriver for merking av kyststi fra Færder nasjonalpark (kyststi-nett) til Besøkssenter Færder nasjonalpark, via etablerte stier og veier	Færder kommune	NP forvalrninten Besøkssenter FNP grunneiere, OF	Siste del av perioden 2019-2024 Finansiering vurderes	Vurderes	Sluttføre i perioden 2024-2027

NR	2.INFORMASJON	ANSVARLIG	SAMARBEID MED	PERIODE/FINANSIERING	STATUS	FORSLAG
I1	Oppdatere eksisterende informasjonstavler i henhold til ny merkevareprofil	NP forvaltningen	Aktører i FNP - relevant informasjon	Kontinuerlig i perioden 2019-2024 Tiltaksmidler for verneområder	UTFØRT	
T2	utvikle og sette opp informasjonstavler i henhold til forvaltningsplan Færder NP	NP forvaltningen	Færder kommune Aktører i skjærgård Historielag	Kontinuerlig i perioden 2019-2024 Tiltaksmidler for verneområder	Kontinuerlig	Videreføre 2024-2027 Tiltaksmidler for verneområder
T3	Utvikle opplegg for å gi kunnskap til reiselivet i nasjonalparken/randsonen, sesongarbeidere, fiskere, ansatte i kommunen som jobber med tilrettelegging og drift- og vedlikeholdstiltak	NP forvaltningen Besøkssenter FNP		2021-2022 Tiltaksmidler for verneområder	Delvis gj.ført - Færder komm guidekurs, Besøkssenter	Videreføre 2024-2025 mot Færder kommune og ansatte Samarbeid: FK og Besøkssenter
I4	Utvikle nasjonalparkvert-kurs for frivillige og ansatte i reiselivet	NP forvaltningen	Besøkssenter FNP Oslofjordens fr.råd	2021 Tiltaksmidler for verneområder	Delvis (guidekurs FK)	Vurdere 2025-2027 v/innføring kommersielt merke. Tiltaksmidler verneområder
I5	Formidle informasjon til besøkende fra pågående forskningsprosjekter	NP forvaltningen Besøkssenter FNP	Forskningsmiljøer Inspiria Vitensenter	Kontinuerlig i perioden 2019-2024 Tiltaksmidler for verneområder	Igangsatt	Videreføres. Sarmbeid Besøkssenter FNP
I6	Oppdatere nettsidene regelmessig med viktig informasjon og besøksstrategi. Oppdatere nettsiden i hht Designmanual for Norges nasjonalparker	NP forvaltningen Besøkssenter FNP		Kontinuerlig i perioden 2019-2024	Kontinuerlig. Igangsatt oppdatering	Videreføres. Sarmbeid Besøkssenter FNP. Tiltaksmidler verneområder / andre tilskudd
I7	Oppdatere og gjennomgå nettsiden med relevant informasjon knyttet til besøksstrategien	NP forvaltningen	Besøkssenter FNP	2020-2021 Tiltak i verneområder	Kontinuerlig - Sporløs ferdsel mm	Videreføres 2024-2027 Tiltaksmidler for verneområder
I8	Utarbeide distribusjonsplan for besøksbrosjyre FNP	NP forvaltningen	Visit Vestfold Besøkssenter FNP	2019	UTFØRT	Videreføre distribusjon av brosjyrer
I9	Bidra til å utvikle tur-app for Færder nasjonalpark og kommunene i randsonen, fokus på innfallsporter i besøksstrategien	Besøkssenter FNP	NP forvaltningen Færder kommune Oslofjordens fr.råd Reiselivet Tønsberg kommune VTFK v/kulturarv Visit Vestfold	Kontinuerlig i perioden 2019-2024 Finansiering: Besøkssenter FNP/ ekstern	Delvis utført. App OUTTT - utgått, outdoor active overtatt. Sagt opp outdoor, Mdir jobber med app	Følge opp Mdir

NR	2.INFORMASJON	ANSVARLIG	SAMARBEID MED	PERIODE/FINANSIERING	STATUS	FORSLAG
I10	Infopunkt Bolærne - utvikle et selvbetjent informasjonspunkt på Østre Bolæren med informasjon om nasjonalparken og ny utstilling om bosettingshistorie og kulturlandskapet	NP forvaltningen	Oslofjordens fr.råd Besøkssenter FNP Færder kommune- Skjærgårdskvinnene Historielag Mellem- Bolærens venner mfl	Kontinuerlig i perioden 2019-2024 Tiltaksmidler for verneområder/ eksterne	UTFØRT	Videreføre utvikling og oppdatering av utstilling 2024-2027. Tiltaksmidler i verneområder
I11	Lage helhetlig skiltplan for hovedinnfallsporten Østre Bolæren	Færder kommune NP forvaltningen	Aktører på Østre Bolæren	2019 Tiltaksmidler i verneområde Kommunale midler	DELVIS	Videreføre 2024-2027 Tiltaksmidler i verneområder kommunale midler
I12	Lage helhetlig skiltplan for hovedinnfallsporten Verdens ende	Færder kommune NP forvaltningen	Besøkssenter FNP	2019 Tiltaksmidler i verneområde Kommunale midler	UTFØRT	
I13	Lage utsiktspunkt/fotopunkt med informasjon og annen tilrettelegging syd på Østre Bolæren	NP forvaltningen	Færder kommune	2021-2022 Tiltaksmidler for verneområder	IKKE IGANGSATT	Vurdere mulighetsstudie i 2026-2027. Tiltaksmidler i verneområder
I14	Utvikle/skilte utsiktspunkt/fotopunkt i Moutmarka (Skåetangen)	NP forvaltningen	Grunneier Oslofjordens Fr.råd VTFK v/kulturarv	2021-2022 Tiltaksmidler i verneområder /statlige friluftsmidler	IKKE IGANGSATT	Vurdere mulighetsstudie i 2024-2027. Tiltaksmidler i verneområder
I15	Lage helhetlig skiltplan for informasjon om FNP ved hovedinnfallsporten Tønsberg	Tønsberg kommune NP forvaltningen	Reiselivet	2020-2021 Tiltaksmidler i verneområde Kommunale midler	IKKE IGANGSATT	Vurdere mulighetsstudie i 2025-2027. Tiltaksmidler i verneområder
I16	Utvikle dampskipet Kysten til et informasjonspunkt og informasjonsambassadør	NP forvaltningen	Tønsberg kommune Kystens venner	2020-2021 Tiltaksmidler i verneområde Kommunale midler	IKKE IGANGSATT	Vurdere mulighetsstudie i 2025-2027. Tiltaksmidler i verneområder
I17	Kartlegge behov for ytterligere sårbarhetskartlegging. Metodikk for sårbarhetskartlegging og besøkskartlegging er utvikling og tilgjengelig for bruk	NP forvaltningen	Færder kommune SNO Skjærgårdstjenesten	2020-2021 Tiltaksmidler i verneområde	DELVIS	Videreføre 2024-2027 Tiltaksmidler i verneområde
I18	Kartlegge besøkstall og mønster vha mobilbruk	NP forvaltningen Besøkssenter FNP	Ekstern leverandør	2019-2021 Tiltaksmidler i verneområder og ekstern finansiering	UTFØRT. Store besøkstall VE	
I19	Utvikle informasjon om kulturminner p Mellom Bolæren og andre kartlagte øyer (jfr. Forvaltningsplan)	NP forvaltningen VTFK v/kulturarv	Norsk Maritimt Museum	Kontinuerlig i perioden 2019-2024 Tiltaksmidler i verneområder Eksterne midler	DELVIS Nye skiltmalere	Videreføre 2024-2027 Tiltaksmidler i verneområde

NR	2.INFORMASJON	ANSVARLIG	SAMARBEID MED	PERIODE/FINANSIERING	STATUS	FORSLAG
I20	Bidra til utarbeidelse av skiltplan fra hovedvei til Færder NP/ Besøkssenter FNP	Statens Vegvesen Tønsberg kommune Færder kommune	NP forvaltningen Besøkssenter FNP	I perioden 2020-2024	IKKE IGANGSATT Bør skilte Moutmarka som NP	Videreføre 2024-2025 Tiltaksmidler i verneområde
I21	Informasjonsskilter på kystledhytter i nasjonalparken (generell informasjon)	NP forvaltningen	Grunneier Oslofjordens Fr.råd	2020 Tiltaksmidler i verneområder	IKKE IGANGSATT Bør prioriteres	Videreføres 2024-2025 Tiltaksmidler i verneområder
I22	Utvikle undervisningsopplegg knyttet til Færder NP og verneverdiene, samt forskningsprosjekter	Besøkssenter NP Inspiria Oslofjordens fr.råd	NP forvaltningen	2019-2022 Tiltaksmidler i verneområder	UTFØRT OG I GANG	Videreføres 2024-2027. Finansiering: Besøkssenter FNP
I23	Kartlegge/utarbeide informasjon om geologi i Færder NP. Informasjonsskilt utvalgte områder	NP forvaltningen	Geolog og VTFK v/kulturarv	2021-2022 Tiltaksmidler i verneområder	UTFØRT. Skilt Moutm & ØB	Videreføres 2024-2027 Tiltaksmidler i verneområder
I24	Vurdere årlige behov for kartlegginger, jfr. Forvaltningsplanen. Enkelte er beskrevet som egne tiltak i tiltaksplanen	NP forvaltningen	Mange (UKL, ny)	Kontinuerlig i perioden 2019-2024 Tiltaksmidler i verneområder Eksterne midler	Kontinuerlig. Flere kartlagt i perioden	Videreføres 2024-2027 Tiltaksmidler i verneområder FUKL-midler
I25	Utvikle siden "sporløs ferdsel" med god informasjon til brukere av Færder NP, inkl. padlegrupper	NP forvaltningen			NYTT PUNKT	Videreføre arbeid. Perioden 2024-2027

NR	3.SAMARBEID	ANSVARLIG	SAMARBEID MED	PERIODE/FINANSIERING	STATUS	FORSLAG
S1	Utvikle samarbeidsarena med reiselivet	NP forvaltningen Besøkscenter NP		2020	Delvis. Besøkscenter nettverk reiseliv	Besøkscenter og kommune ansvarlig - forvaltningen kan bidra.
S2	Samarbeide med SNO om oppsyn utvalgte øyer/lokaliteter samt oppgaver i forvaltningsplan	NP forvaltningen	SNO (Statens Naturoppsyn)	Kontinuerlig i perioden 2019-2024 Tiltaksmidler i verneområder	Kontinuerlig	Videreføres 2024-2027 Tiltaksmidler i verneområder
S3	Videreutvikle samarbeid med dyreholdere og frivillige aktører for å holde kulturlandskapet åpent	NP forvaltningen	Dyreholdere Grunneiere Frivillige organisasjon	Kontinuerlig i perioden 2019-2024 Tiltaksmidler i verneområder	Kontinuerlig	Videreføres 2024-2027 Tiltaksmidler i verneområder
S7	Videreøfre samarbeidet med Utvalgte kulturlandskap i jordbruket og Oslofjordens Friluftsråd om kulturlandskasskolen. Viktig arena for å nå hytteeiere, velforeninger og grunneiere	NP forvaltningen	FUKL Oslofjordens Fr.råd Statsforvalteren	Kontinuerlig i perioden 2019-2024 Tiltaksmidler i verneområder Utvalgte kulturlandskap midler Oslofjordens friluftsråd midler	Kontinuerlig og bra tiltak. Gode tilbakemeldinger	Videreføres 2024-2027 Tiltaksmidler i verneområde FUKL midler, OF midler
S5	Videreutvikle samarbeidet med Besøkscenter FNP om kunnskapsformidling og informasjon til besøkende og skoler/barnehager	NP forvaltningen	Besøkscenter FNP Oslofjordens Fr.råd Organisasjoner Skoler og barnehager	Kontinuerlig i perioden 2019-2024	UTFØRT OG GODT I GANG. Bør videreføres av Besøkscenter	Videreføres 2024-2027 Finansiering: Besøkscenter Færder NP
S6	Være pådriver for gode tilretteleggingstiltak i randsonen av Færder nasjonalpark	Færder kommune	NP forvaltningen Reiselivet Besøkscenter FNP Tønsberg kommune	Kontinuerlig i perioden 2019-2024	KOMMUNE ANSVAR	Videreføres 2024-2027
S7	Legge til rette for konseptet Padlenasjonalparken	NP forvaltningen	VTFK v/kulturavd Færder kommune Grunneiere	Kontinuerlig i perioden 2019-2024	UTFØRT VIA INFORMASJON. Videre opp til FK/FK	Flytte til informasjon.
S8	Bidra til kartlegging av kulturenminner, både over og under vann	FK v/kulturavd Norsk Maritimt Museum	NP forvaltningen Færder kommune	I perioden 2019-2024 Ekstern finansiering	DELVIK (FK)	Videreføres 2024-2027 Ekstern finansiering
S9	Utvikle samarbeidsarena med frivillige	NP forvaltningen	Besøkscenter FNP		NY	Perioden 2025-2027 Tiltaksmidler i verneområde
S10	Samarbeide med forskningsmiljøer om mer kunnskap om miljøtilstanden i nasjonalparken og Oslofjorden	NP forvaltningen	HI og andre forskningsmiljøer		NY	Perioden 2024-2027 Tiltaksmidler i verneområde
S11	Samarbeid årlig Færder seminar med fokus på miljøtilstanden i Oslofjorden/nasjonalparken, utfordringer og ny kunnskap	NP forvaltningen Besøkscenter NP	HI og andre forskningsmiljøer		NY	Perioden 2024-2027 Tiltaksmidler i verneområde

NR	4.BÆREKRAFTIG TILPASNING	ANSVARLIG	SAMARBEID MED	PERIODE/FINANSIERING	STATUS	FORSLAG
B1	Bidra til informasjon om miljøsertifisering av reiselivsaktører	NP forvaltningen	Besøkssenter FNP Reiselivet Færder kommune	I perioden 2019.2021	UTFØRT	Videreføre som pådriver men ikke ansvarlig. 2024-2027
B2	Bidra til at innfallsporter og øvrige tilrettelagte områder blir foregangssteder for bærekraftig drift (eks. avfallshåndtering, transsport)	Færder kommune Besøkssenter NP	NP forvaltningen Tønsberg kommune	Kontinuerlig i perioden 2019-2024	DELVIS. Besøkssenter Miljøfyrtårnsertifisert, søppelsortering P-plass VE	Videreføre som pådriver 2024-2025
B3	Utarbeide god informasjon til besøkende om miljøbevisst adferd, på nettsidene og andre informasjonskanaler (avfallshåndtering, kollektiv reising)	NP forvaltningen	Besøkssenter FNP Færder kommune Tønsberg kommune	Kontinuerlig i perioden 2019-2024	DELVIS. Sporløs ferdse /SoMe info	Videreføre informasjonstiltak 2024-2027
B4	Areide for at vertskommunen og nærkommuner sertifiserer de mest brukte havnene/strendene med "blått flagg"	NP forvaltningen	Færder kommune Tønsberg kommune	Kontinuerlig i perioden 2019-2024	IKKE UTFØRT	Videreføre som pådriver i dialog med kommuner 2024-2027
B5	Følge arbeidet med å redusere forurensningene til Ytre Oslofjord. Samarbeide med vannregionmyndighetene	NP forvaltningen	VTFK v/kulturav Tønsberg kommune Færder kommune Vannreg vest-viken Besøkssenter FNP	Kontinuerlig i perioden 2019-2025	Kontinuerlig. Samareid prosjektleder SF Samarbeid Fagrådet Ytre Oslofjord. Deltar eferansegr spøkelsesfiske og i marin forsøpling	Videreføre arbeidet 2024-2027
B6	Bidra til å etablere tømme-stasjoner for båtseptikk i randsonen (inngår i utslippsfri nasjonalpark)	Tønsberg kom Færder kommune	NP forvaltningen	I perioden 2019-2024 Kommunal finansiering	UTFØRT. Dialog med kommuner. Oslofjordplanen	
B7	Informere om "miljøvennlige båthavner" og tiltak mot fremmede arter	NP forvaltningen	Oslofjordens Friluftsråd		NY	I perioden 2023-2025